

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru Postoj EHSV k přípravě konference OSN o udržitelném rozvoji (RIO+20) (dodatkové stanovisko)

(2012/C 143/08)

Hlavní zpravodaj: **pan WILMS**

Dne 17. ledna 2012 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 písm. a) prováděcích předpisů k jednacímu řádu, rozhodl vypracovat dodatkové stanovisko

Postoj EHSV k přípravě konference OSN o udržitelném rozvoji (RIO+20) (dodatkové stanovisko).

Vzhledem k naléhavé povaze práce jmenoval Evropský hospodářský a sociální výbor na 478. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 22. a 23. února 2012 (jednání dne 22. února), pana WILMSE hlavním zpravodajem a přijal následující stanovisko 211 hlasy pro, 3 členové se zdrželi hlasování.

1. Úvod

1.1 Organizace spojených národů rozhodla svolat na 20.–22. června 2012 do brazilského Ria de Janeiro konferenci o udržitelném rozvoji. Přípravný výbor pro tuto konferenci vyzval na své druhé schůzi všechny členské státy, příslušné organizace systému OSN a příslušné zúčastněné strany, aby do 1. listopadu 2011 zaslaly na sekretariát své příspěvky, které budou zahrnuty do souborného textu sloužícího jako základ pro přípravu předběžného návrhu výsledného dokumentu, který měl být předložen v lednu 2012.

1.2 EHSV přispěl ke společnému postoji EU a jejích členských států, jenž byl součástí souborného dokumentu, stanoviskem⁽¹⁾ *Rio+20: na cestě k zelené ekonomice a lepší správě – Příspěvek evropské organizované občanské společnosti*, které bylo přijato v září 2011.

1.3 Jak se uvádí v akčním plánu obsaženém v tomto stanovisku, EHSV se hlouběji zapojil do dialogu s občanskou společností v Evropě i mimo ni. Na mezinárodní úrovni probíhá dialog v rámci kulatých stolů občanské společnosti EU-Brazílie a EU-Čína, schůzí EHSV s Ruskou občanskou komorou a AICE-SIS. Další aktivity se plánují v rámci spolupráce s AKT zeměmi.

1.4 Na evropské úrovni zorganizoval EHSV široký dialog o tématech konference Rio+20, včetně prvních reakcí na předběžný návrh výsledného dokumentu, jenž byl vydán 10. ledna. Cílem tohoto dialogu bylo připravit důležitou konferenci občanské společnosti na téma *Přechod k udržitelnosti je naší odpovědností! Evropská občanská společnost na cestě k Rio+20*, již uspořádal EHSV ve dnech 7. a 8. února 2012, a shodnout se na společném poselství z této konference.

1.5 Toto stanovisko zdůrazňuje doporučení a závěry uvedené v předchozím stanovisku EHSV Rio+20: *na cestě k zelené ekonomice a lepší správě – Příspěvek evropské organizované občanské společnosti* (2) a plně podporuje poselství z konference EHSV na téma *Přechod k udržitelnosti je naší odpovědností! Evropská občanská společnost na cestě k Rio+20*.

2. Závěry a doporučení

2.1 EHSV je přesvědčen, že stávající hospodářská krize, společenská krize a environmentální krize jsou vzájemně propojeny a že obvyklý obchod již není možný.

2.2 EHSV zdůrazňuje následující poselství z konference na téma *Přechod k udržitelnosti je naší odpovědností! Evropská občanská společnost na cestě k Rio+20*, již EHSV uspořádal ve dnech 7. a 8. února 2012 v Bruselu.

2.3 Na konferenci OSN Rio+20 se světoví čelní představitelé musí zavázat ke konkrétnímu akčnímu plánu vedoucímu k udržitelnému rozvoji a vymýcení chudoby v mezích této planety. Součástí širší strategie udržitelného rozvoje musí být podpora zelené ekonomiky. Je třeba nastolit rovnováhu mezi sociálními, ekologickými a ekonomickými aspekty a dosáhnout spravedlnosti v rozdělování a mezi generacemi.

2.4 Nejvyšší prioritou programu konference Rio+20 musí být vymýcení chudoby a zajištění přístupu k dostatku jídla, čisté vody a udržitelné energie pro všechny. Zásadní úlohu

(1) Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s.102.

(2) Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s.102.

v boji proti chudobě a zlepšování zabezpečování potravin v rozvojových zemích hraje propagace ekologického místního zemědělství, jež je rovněž hnací silou rozvoje hospodářsky prosperujících venkovských oblastí. Ženám je třeba zaručit stejná politická, hospodářská a sociální práva.

2.5 Čelní političtí představitelé musí dostát svému závazku splnit rozvojové cíle tisíciletí a přijmout dodatečná opatření zajišťující skutečně potřebné financování. Zejména rozvojové země musí skutečně plnit svůj závazek vyčlenit nejméně 0,7 % HDP na rozvojovou pomoc.

2.6 Evropští vyjednavací musí položit mnohem vyšší důraz na sociální rozměr udržitelného rozvoje, než se předpokládá v předběžném návrhu. Rostoucí sociální a majetkové nerovnosti uvnitř zemí a mezi nimi vyžadují naléhavá řešení, neboť jsou překážkou úsilí o dosažení udržitelného rozvoje a spravedlivého rozdělování. Spravedlivý přechod musí navíc zaručit důstojnou práci a vysoce kvalitní pracovní místa pro pracovní sílu. Je třeba ratifikovat a provádět základní pracovní normy MOP a plně podporovat iniciativu MOP o minimální úrovni sociální ochrany.

2.7 Čelní političtí představitelé musí v Riu přijmout plán zelené ekonomiky s jasnými cíli a monitorovacími mechanismy, jež zaručí ekonomicky účinný, sociálně spravedlivý a ekologický přechod k udržitelné společnosti. Přechod musí probíhat se stálým zapojením občanské společnosti, včetně sociálního dialogu.

2.8 Evropské a jiné rozvinuté země se v Riu musí zavázat k podstatnému snížení spotřeby přírodních zdrojů, jejichž množství je na Zemi omezené. Evropští čelní představitelé musí zavést dohodnuté cíle EU a připravit se na náročnější opatření. Nově se rozvíjející země by měly využívat přírodní zdroje účinněji.

2.9 Je nutné postupně upustit od neudržitelných vzorců spotřeby a výroby. K tomu lze využít širokou škálu nástrojů politiky, včetně regulačních opatření, nástrojů fiskální politiky, zelených a sociálních veřejných zakázek, postupného odstraňování dotací, jež škodí životnímu prostředí, výzkumu v oblasti ekologických inovací, internalizace environmentálních nákladů a jiných tržních pobídek a zároveň propagovat udržitelný životní styl a aktivně do tohoto přechodu zapojovat spotřebitele. V Riu je třeba přijmout desetiletý pracovní program udržitelné spotřeby a výroby.

2.10 V předběžném návrhu jsou uznána omezení HDP jako prostředku měření blahobytu a občanská společnost musí být nyní zapojena do urgentní tvorby doplňkových ukazatelů.

2.11 Iniciativa stanovit do roku 2015 soubor globálních cílů udržitelného rozvoje je vítaná, neboť přistupuje vyváženě ke všem třem rozměrům udržitelného rozvoje. Je zapotřebí inkuzivního procesu, jež bude zahájen v Riu a v jehož průběhu budou propojeny rozvojové cíle tisíciletí s cíli udržitelného rozvoje a zavedena strategie a ukazatele udržitelného rozvoje s jasnými mechanismy odpovědnosti.

2.12 Je nutné uzavřít v Riu novou globální dohodu, jež zajistí potřebné investice na ekologizaci ekonomiky.

2.13 Uznává se klíčová úloha a odpovědnost soukromého sektoru v úspěšném přechodu k udržitelnému rozvoji. Ekologizace ekonomiky je příležitostí pro obchod. Obchod a průmysl by tuto příležitost měly využít. Čelní političtí představitelé musí sestavit jasné, stabilní a předvídatelné rámce zelené hospodářské politiky, a dodat tak podnikům jistotu a poskytnout jim regulační rámec a pobídky pro potřebné investice.

2.14 Měla by být zřízena nová Rada pro udržitelný rozvoj, která nahradí Komisi pro udržitelný rozvoj, a nová agentura OSN pro životní prostředí založená na UNEP. Oba tyto orgány by měly zaručit skutečné zapojení občanské společnosti, již zastupují tzv. hlavní skupiny.

2.15 Vítá se návrh vytvořit post ombudsmana pro budoucí generace.

2.16 Čelní političtí představitelé se na konferenci Rio+20 musí dohodnout na dodatečných opatřeních, jejichž účelem bude zvýšit skutečné zapojení občanské společnosti a posílit její postavení na globální, státní a místní úrovni při přechodu k udržitelné společnosti. Je nutné zavést právní a institucionální rámce zajišťující přístup veřejnosti k informacím, dialog, demokratickou účast a kontrolu. Je třeba propagovat fóra, do nichž je zapojeno více zúčastněných stran, např. hospodářské a sociální výbory a národní rady pro udržitelnost, jako modely stimulace diskuse v občanské společnosti. Je zapotřebí více osvětových kampaní a vzdělávacích programů v oblasti udržitelného rozvoje.

2.17 Občanská společnost na celém světě by měla i nadále naléhat na takový výsledek konference, který bude schopný zvládnout výzvy, jež před námi stojí. Občanská společnost musí přijmout globální odpovědnost.

2.18 Předběžný návrh výsledného dokumentu, jež vydalo předsednictvo konference OSN Rio+20, je dobrým východiskem pro další vyjednávání. Tento předběžný návrh však stále ještě neřeší výzvy, jež před námi stojí.

2.19 Evropští předsedové vlád musí přijmout svoji odpovědnost a zapojit se do konference Rio+20. Vyjednači EU se musí zasadit o dokument, jenž bude přísnější z hlediska cílů, časových lhůt, financování, právních závazků a navazující činnosti. Po konferenci Rio+20 je třeba přezkoumat a obnovit ústřední strategii udržitelného rozvoje EU.

V Bruselu dne 22. února 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
